

T. ÁGOSTON LÁSZLÓ

A másik asszony

Tóni, az életművész egyik éjjel azt álmodta, hogy meghalt. Sok hülyeséget összeálmodott már életében, de ekkorát még soha. Még hogy ő meghaljon... Ilyen még nem fordult elő vele e sártekén töltött hetvenöt esztendő alatt, és meg volt győződve róla, hogy nem is fog. No, de ha már megtörtént a dolog, nincs mit tenni, kíváncsian várta a folytatást. Annál is inkább, mert arra számított, hogy ha netán rosszra fordul a helyzet, legfőljebb fölébreszti magát. Így tette ezt egész életében álmában és ébrenléti állapotában egyaránt. Ha valahol valami nem az ő kifinomult ízlésének megfelelően alakult, és ráadásul semmit nem tehetett ellene, csendben odébbállt, és úgymond' hagyta a fenébe az egészet.

Úgy kezdődött, hogy ebéd után elálmósodott, és ledőlt a heverőre egy fél órácskát szundítani. Mari, a felesége - ez már a második volt, az elsőt tizenöt éve eltemette - be is takargatta a vastagabbik zöld pléddel, nehogy megfázzon. Aztán elment a konyhába mosogatni.

Tóni álmában látta magát, ahogy ott fekszik a heverőn és a jobb karjára hajtja a fejét. Arra gondolt, hogy elfordítja, mert néhány éve eltört az a keze, és azóta gyakran elzsibbad.

- Hagyd a fenébe, hát nem látod, hogy meghalt? - szólt rá valaki a sarokból.

- Hogyhogy meghalt, hát nem én fekszem ott? - próbált ellenkezni.

- Annál inkább tudnod kellene. Az te voltál, ez meg te vagy. Mi ebben a különös? Így történik ez mindenkiel.

- Rendben van, de legalább a fejét hadd igazítsam meg!

- Minek? Arra vannak a hullaszállítók. Gyere, inkább húzódj a sarokba, mert még elbotlik benned a feleséged, amikor észreveszi, hogy meghaltál.

Ott üldögéltek fönt a sarokban a mennyezet alatt ezzel a bizonyos testetlen valakivel, aki még be sem mutatkozott, és szenttelenül nézték, ahogy a Mari jajveszékel fölötte, aztán mások is próbálgatták élesztgetni, pofoztatni, végül két borostás képű, enyhén szeszszagú pasas elhajtott vele egy fekete autóval, és berakták egy hűtőepsibe. A nagy lábujjára rákötötték a cetlire rótt nevét, és elmentek a szomszéd helyiségbe vacsorázni.

- Nem fázol? - kérdezte a testetlen.

- Hogyan fázhatnak, ha már nem vagyok ott? - méltatlankodott Tóni.

- Jól van, no, ez csak a kötelező tesztkérdés volt, muszáj volt föltennem, mielőtt elindulunk.

- Hová indulunk? Hát nem ez volt a vég?
- Te mondtad mindig, amikor leléptél valahonnan, hogy minden vég egy új lehetőség kezdete.
- Na és ha mondtam, még nem biztos, hogy komolyan is gondoltam.
- Csakhogy itt a gondolatok is meghallgattatnak és följegyeztetnek, sőt számon is kéretnek. Még akkor is, ha komolytalanok.
- Hol van az az itt, és mi az, hogy számon kéretnek?
- Az itt, az most a túlvilág, az örökkévalóság kezdete. Itt találkozhatasz újra mindenkivel, akit ismerél odaát. Akár bocsánatot is kérhetsz azoktól, akik ellen vétettél. Ez is egyfajta vég egy új kezdet előtt.
- Ne ess engem ezzel az óhéber dumával! Én Tóni vagyok. Álmomban is tudom, hogy álmodom, és ha nem tetszik a filozófiád, egyszerűen fölébresztem magam. A papoknak se hittem odaát, miért pont neked hinnék itt? Te csak azért vagy, mert én is itt vagyok veled és együtt álmodjuk az egészet. Felőlem akár le is léphetsz.

A testetlen köszönés nélkül távozott. Tóni meg ott találta magát a semmi közepén, ahol se tér, se idő nem létezett, csak az emlékezet szülte képzetek kergették egymást, akár a turmixgépbe dobott filmkocák.

Egy koldus tűnt elő a semmiből. Koszos volt, reszkető kezében bádogbögrébe csörgött az apró forint. Szakadt rongyaiból bűz áradt. Arcán fekély éktelenkedett.

- Segíthetnél volna rajtam - mondta. - Volt pénzed, házad, gyönyörű szeretőd, parancsodra ugrottak a fullajtárjaid.

- Pont ezzel a demagóg szöveggel kezditek ti is, akár a földi hatalmasok? - nevetett föl Tóni. - Nem hattok meg ti sem. Nem voltam Krózus, csak használtam a talentumomat. Azt kaptam, amit kiérdemeltem. Azt kapták mások és te is. Valóban megoszthattam volna akár veled, akár mással, amim volt, akár a szeretőmet is, hogy olyanná legyek, amilyen te vagy. No, és akkor mi van a többivel? Miért éppen neked adtam volna bármit is? Lusta voltál, züllött és bűdös. Ostoba a lázadáshoz is. Barátnak kevés voltál, számomra haszontalan. Ellenségnek túl gyöngé, erélytelen. Átnéztem rajtad, amint másokon is. Nem az én bűnöm, ha bűn. Ilyennek szült ez a kor, meg az anyám, mint ahogy téged is.

Változott a kép. Egy előkelő szálloda teraszán ebédeltek. Frakkos pincérek hordták föl a csábítóan gőzölgő tálakat. Az egyik - tán épp a főpincér lehetett - neki hozta külön csészében a levest. Már mélyen meghajolva éppen elé tette volna az asztalon, amikor két vidáman kergetőző, feltűnően színompás tollú madár röppent közéjük. Mi az, hogy közéjük? Egyenesen a tányérba csapódtak. Az előkelő vendégsegereg kezében megállt a kanál. Tátott szájú, jéggé dermedt arcok meredtek rá kérdőn. A lépcsőn egy hat éves forma kislány jelent meg a kezében nyitott ajtajú kalitkával.

- Bocsáss meg nekik, bácsi, én felejtettem nyitva az ajtajukat! - szólt lesütött szemmel. - Ők az én madaraim. Gyönyörűek, kedvesek.

- Nincs bocsánat! - üvöltötte kiguvadt szemekkel Tóni. - A fejüket akarom, meg a szívüket nyárson piritva. A tollukat szórják az északi szélbe, téged meg zárjon a fáskamrába anyád!

- Helyes, így kell ezekkel bánni - bölintott rá egy viasszá fagyott képű frakkos úr vagy polgártárs vagy talpnyaló barát. Mindig az, ami éppen szükségeltetik. - Nehogy a végén még elhiggyék, hogy valóban az övék a madár.

- Barátom lettél, mert kemény vagy - szólalt meg egy másik. - Nem kértük, mi elvettük az élettől, ami nekünk dukál. A pénzt, a nőt, a száguldó paripát. És nem szállt inunkba a bátorság, ha az árnyékunk elénkbe állt.

- Lenyúltad a nőmet, és elperelted a házamat, miközben barátnak hazudtad magad - szólt valaki az ablakon át.

- Mert ostoba voltál - kacagott Tóni. - Nem hitted el, hogy üzletben és szerelemben nincs barátság. Most már tudod. Igaz, kissé megkéstél vele, de ha hiszel a következő életedben, még jól jöhet ez a tudás.

- Levágta az énekesmadár fejét és szarvasra vadászik - ereszkedett alá egy ősz hajú asszony a bárányfelhők közül. - Szarvasra lő, míg az a hús vizű patakra kívánczik.

- Te ugyan melyik kolostorból jöttél, szentfazék? - fordította el a fejét a férfi. - Sok nővel volt dolgom életemben, de az ilyen puhány, szűz matrónáktól megóvott az ég. De az is lehet, hogy egyszerűen csak materialista vagyok.

- Látod, ezt nem értem - magyarázta a kollégájának egy papi palástot viselő szakállas ember. - Ha valóban materialista, odalent hagyta a lényegét. Mi az belőle, ami most itt vitatkozik velünk?

- Ne gyötörd magad, testvérem - ingatta a fejét a másik. - Majd megtudod, ha tovább megyünk.

Már kezdte magát jól érezni Tóni közegében, a semmiben. Arra gondolt, milyen ostoba is az ember, hogy állandóan mérlegel, mikor, miért, mit kell tennie, vagy éppen mit nem szabad. Végtére is kétféle dolog van a világban. Az egyik jó, a másik nem jó nekem. Ami nekem jó, azt tegye más is, mert ha nem, hát jaj neki... Az én dolgom, hogy boldog legyek, és ez az érdeke másoknak is. Végtére is én vagyok Tóni.

- Tóni! - csendült egy számonkérést ígérő női hang. Ez Sári, az első neje - hasított bele a fájó felismerés. Letagadhatta volna, hogy ő az - hányszor megesett már annak idején, ha szorult helyzetbe került -, vagy akár süketnek is tethetné magát... Akár el is bújhatna itt, a semmiben, de amott jön szemben a testetlen, aki ide hozta. A pusztá köszöntéssel is elárulná magát.

- Örülök, hogy látlak, kedvesem - hazudta végül. - Nagyon jó színben vagy, Sárikám. Mondhatni fiatalosabb, mint amikor eltemettelek.

- Tudod, Tónikám, időtlen időben nem öregszik az ember. Ehhez képest elég sokat vártál, hogy utánam gyere. Csak nem tartott vissza valami rossz leány?

- Tudod, én jöttem volna, már többször indultam is...

- Ne hebegj, Tónikám, mondd ki bátran, hogy nem engedett az a repedszarkú Mari. Ugye ezt akartad mondani? Volt pofád belefektetni az én hófehér ágyamba... Ráhúztad az én patyolat hálóingemet...

- No, hát azért ez nem egészen így volt, drága, egyetlen Sárikám. Én ápoltam az emlékedet.

- Tudom, jól tudom, mert itt már feloldódnak a földi titkok. Már akkor belefektetted, amikor én a kórházban feküdtem, és még szó se volt róla, hogy meghalok.

- Mert olyan egyedül voltam nélküled. Te el se tudod képzelni, milyen gyötrelmes a magány.

- Amikor a lányunkat szültem, akkor a Terka vigasztalt. A szemembe hazudtad, hogy nem igaz, pedig azt is megígérted neki, hogy feleségül veszed.

- Egyetlen gyenge pillanat volt. Végül mégis hű maradtam hozzád...

- Akár a tavalyi lyukas cipőm. De itt vannak mind a többiek is, találkozni fogsz velük.

- Mi igazán mindent megtettünk - mondta Tóni a fejét forgatva. - Hófehér márványból állítottunk neked síremléket, fehér galambokkal a két oldalán. A sírodon hetenként cseréltetjük a friss virágot. Mit kéne tenni még?

- Miközben a Mari merő jóindulatból kidobta az összes fényképemet, és naponta prézsmítált, hogy írasd a nevére a fél házadat. A kedvenc virágaimat kiirtotta a kertből, és elégette a kis padot, amelyiken a halálom előtt oly sokat pihengettem. A sírkő meg arra jó, nehogy föl találjak kelni.

- Manapság nem divat már a fénykép a falon, Sárrikám, a fél házat meg én ajánlottam fel neki, meg a lányunk, Zsófi, hogy ápoljon majd, ha egyszer ágynak esem. Azt a szuhas kis padot megette az idő, a virágokat elhervasztotta az ősz.

- A fene bánná, csak ne lenne annyira koszos - fordított egyet a szón az asszony. - Az én pofám ég, hogy a söprűn meg a porszívón takarékoskodik. A mosógépet meg direkt elrontja, mert a teregetéstől hasogat a válla. Persze téged mindez nem érdekel, csak az ágyat megvesse, hogy beledönthesd. Vén szatír! Hol vannak már a mi régi, meghitt, romantikus, nagy szeretkezéseink?... Emlékszel még rájuk egyáltalán, vagy azt is kiűzte a szívedből ez a szuka? Koszos szuka, hisz' úgy utálja a mosdóvizet, mint macska az esőt. Így van, Piri? Te a barátnője voltál.

- Az ám - sóhajtotta hátulról egy női hang. - Amíg az én uramat is ágyba nem döntötte az a redves szuka... Volt úgy, hogy két napig is hordott egy koszos bugyit. A harisnya meg úgy rohadt le a lábáról a gyalázatosnak. És tudod, mit kapott tőle az én jó uram?

- Gondolom, valami nyavalyát - húzta el a száját Sári.

- Azt éppen nem, mert arra vigyáztak, de ez még rosszabb: tetűt.

- Ne csináljátok már, lányok! - förmedt rájuk Tóni. - Ez még barátnők között is ízléstelen. Egy szó se igaz abból, amivel vádoljátok. Csak azért mondod, Sári, mert sérti a hiúságot, a másik nő, aki utánad szeret. Így meg különösen gonosz a vád, hogy még védekezni se tud a szerencsétlen, mert éppen engem sirat.

- Sirat? - csapta össze a kezét az első feleség. - Tán röhög magában, hogy jól rászédett. Mert ekkora ökör csak az én hajdani férjem lehet.

- Nem kell, hogy nekünk higgy - kontrázott rá sértődötten elfordulva Piri, a hű barátnő -, hamarosan jönnek a többiek is. A barátok, ismerősök, akik ott sajnálkoztak a temetéseden.

- Meg akik gratuláltak neki, mert hogy a fél házból nem futotta új sírkőre - vetette oda epésen Sári. - Az a fősvény szuka az én sírkövem alá temettetett.

- Ugye ön is hallotta mindezt, Angyal Úr? - fordult a testetlenhez Tóni, s olyan kicsire húzta össze magát, hogy már-már önmagát sem látta. - Nem lennék hálátlan, ha elintézné, hogy én már ne legyek itt, mire a másik asszony megérkezik. Vagy inkább fölébrednék, ha még nem késő...